

Beroun a Kladno 14. 3. 2021 - Čtvrtá postní neděle / Laetare

Základ kázání: J 12, 20-24

20 Někteří z poutníků, kteří se přišli o svátcích klanět Bohu, byli Řekové. **21** Ti přistoupili k Filipovi, který byl z Betsaidy v Galileji, a prosili ho: „Pane, rádi bychom viděli Ježíše.“ **22** Filip šel a řekl to Ondřejovi, Ondřej a Filip to šli říci Ježíšovi. **23** Ježíš jim odpověděl: „Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. **24** Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.

Zamyšlení - umírám, tedy žiji

Sestry a bratři, blbě se to říká, ale někdy mám pocit, že ten náš Ježíš byl a je zvláštní a kontroverzní Syn člověka. Nebo Boží Syn? Dokázal lidi potěšit, nabídnout naději, uzdravit jejich duše, jejich těla, ba vzkřísit mrtvé. Dokázal získat lidi pro dobrou věc, ale také odradit, zklamat a šokovat. Musel být pro nejednoho člověka zkouškou trpělivosti. Jenže, blíží se Velikonoce, a trpělivost velekněží, farizeů, zákoníků, a také davu dojde. To je pro Ježíše fatální. Ale jen do té doby, než pochopíme, že se v pozadí té fatality, která vyvrcholí Velkým pátkem, odehrává významný a trochu tajemný Boží plán. Říkám trochu tajemný, protože kdyby lid, včetně Ježíšových učedníků, naslouchali Ježíšovi pozorně, kdyby zákoníci zkoumali všechno, co Ježíš říkal, i mezi řádky, pochopili by, kdo je skutečně Ježíš, a oč mu doopravdy jde. A mnoho tajemného by se objasnilo dříve, než by došlo k zatmění slunce a zemětřesení. Ovšem jak víme, kategorie coby, kdyby, působí v hodnocení minulých událostí rušivě. Co se stalo, to se stalo. Díky Bohu, pokud umíme aspoň zpětně pochopit význam toho, co se kdysi odehrálo. Tím lépe, pokud umíme také pro sebe z těch událostí těžit něco životodárného a vyvodit nějaké poučení. Jak by řekl sám Ježíš, *“kdo má uši ke slyšení, slyš”*.

A jaké poselství máme slyšet dnes? Máme čtvrtou postní neděli, která se jmenuje laetare (čti létare). Postní doba je doba meditační, rozjímání, připomenutí Ježíšova utrpení a přemítání o významu toho utrpení. To trochu kontrastuje s názvem dnešní neděle. Laetare znamená „raduj se“. Vychází to ze slov proroka Izajáše z našeho prvního čtení. *“Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo ji milujete!”* (Iz 66) To je předzvěst velikonoční oslavy a radosti, která znamená, že nám utrpení není souzeno. Ukřižování se změní v radostné vzkříšení. Smrt není cíl, je zastavení na cestě k novému životu v hojnosti. Zní to tak i z evangelijního poselství z úst samotného Ježíše: *“Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.”* Taková slova umí ze sebe dostat jen Ježíš. A člověk musí hodně přemýšlet, aby se z toho nezbláznil a nezblbnul.

Ježíš tato slova řekl jako odpověď, a teď, milí přátelé, poradte, komu vlastně odpověděl? Filip a Ondřej mu tlumočili žádost Řeků, kteří si přáli vidět Ježíše. On odpovídá svým učedníkům, nebo tu odpověď vzkazuje těm Řekům? Přečtěte si pozorně ten text (Jan 12, 20-24).

Pokud vás napadne, komu Ježíš odpovídá, tak mi to třeba napište... Dále můžete pátrat, proč to ten Ježíš vlastně říká. Nenašel jsem tam žádnou otázku, která by mu byla kladená, která by ho vyprovokovala k podobenství o pšeničném zrnu. Řekové řekli Filipovi toto: *“Pane, rádi bychom viděli Ježíše.”* Filip to řekl Ondřejovi, a spolu to šli říct Ježíšovi. Ten na to odpověděl: *„Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.”* Česky bychom řekli Filip a Ondřej o koze, Ježíš o voze. To je celý on. Překvapuje vás to? Mě ne? Každopádně nás to nutí přemýšlet, proč to říká.

Řekové přišli do Jeruzaléma slavit pesach, židovské Velikonoce. Určitě slyšeli o Ježíšovi, o jeho učení a mimořádných dívech. Možná chtěli, aby jim Ježíš pomohl hledat odpověď na otázku po smyslu života, hledat naději přesahující smrt. Ale jestli tomu dobře rozumíme, Ježíš se s nimi spíš odmítl setkat. Místo toho jim zřejmě vzkázal to, co jsme slyšeli. Nabídl jim odpověď na nepoložené otázky, poselství, které potřebuje slyšet možná každý.

„Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.” Asi už víme, co je život a jak má vypadat. Je to dynamická sekvence rozsévání (umírání, znovuzrození) a sklízení. Všechno má svůj čas, všechno je v pohybu, nic nezůstává neměnné. Všechno se trvale mění. Někdy máme pocit, že denně prožíváme pořád dokola to samé. Ale žádný den není nikdy totožný s předchozím dnem. Ježíš nám svými slovy říká také, že neexistuje žádná záruka úspěšného a krásného života. Neexistuje osvědčení, které by nás zajistilo, že nám nehrozí nic špatného. I kdybychom se zajistili všelijakými pojistkami, ve finále platí, že všechno pomíjí. A my se musíme umět loučit s minulostí, pohřbít ji, aby se zrodilo něco nového, co žádá nová doba.

Nemůžeme zachovat svoje zdraví, nemůžeme zabezpečit své jmění proti všem rizikům. Jsme si toho dobře vědomi, zvláště v této době zdravotní krize, která nám obrátila život naruby. Nejsme pány svého osudu, můžeme všechno ztratit ze dne na den. Ti, kteří ve svém životě hledají pevný bod, budou pravděpodobně z této Ježíšovy odpovědi zklamáni. Protože nás konfrontuje se smutnou lidskou realitou, že se všechno mění a že nic není jisté, kromě toho, že jednou přijde konec...

Ale, sestry a bratři, určitě vás nechci zneklidnit a frustrovat hned ráno. Koneckonců Ježíšova slova mají něco pozitivního, záblesk velké naděje, protože nám mimo jiné říkají také,

že každé selhání s sebou nese možnost nového začátku. Neúspěch nemusí znamenat nutně konec, může znamenat výzvu ke změně, abychom začali dělat něco jiného, najít jinou půdu, obdělávat ji, zasít ji, nechat zrát ovoce, a sklízet.

Platí to i o našem současném stavu, o tom, co v posledním roce prožíváme, a co se nám jeví jako nekonečné. Jinak řečeno, i když se věci nedějí, jak jsme předpokládali, i když se naše plány nevyvíjejí podle našich přání, nevzdávejme to, ale vydržme, protože místo toho bude něco jiného. Doufejme. Vyrostou jiné stromy a ponesou ovoce. Spatříme znovu slunce, budeme se znovu radovat. Potkáme znovu lidi, které máme rádi, kteří si nás váží. A naše radost se znásobí. Pokud je v životě něco jisté, s čím můžeme počítat, pak je to to, že když si myslíme, že je vše ztraceno a beznadějně, Bůh už připraví půdu pro to, aby byla znovu úrodná. Bůh umožní nový začátek, nový život, protože mu nic není nemožné.

Prvotní křesťané, po velikonočních událostech, mohli nově interpretovat Ježíšova slova. Pochopili, že mluvil o sobě. Zemřel jako zrno, které padá do země, aby z něho vzešel nový život. Když se zdálo, že všechno je ztracené, zničené, a tělo je mrtvé, Bůh zasáhl a vše obrátil v nový život. Díky tomu můžeme pochopit, že jediný, kdo nám může nabídnout pevný základ pro naše životy, je Otec Ježíše Krista. Bůh stvořitel nás nenechá klesnout níže než do jeho náručí. On nás při pádu chytá a znovu staví. Má nás ve své moci, nese nás.

Tedy, když jsou zmařené všechny lidské jistoty, když se musím vydat cestou, která je pro mě nejhorší, můžu si zachovat důvěru, že Bůh je se mnou a drží mě v náručí. Je pravda, že kráčet s Bohem a plně mu důvěřovat není pro nás lidi snadné. Je to něco, co se učíme celý život. K plné důvěře Bohu nás brání naše falešné jistoty.

Ježíšova slova o zrně, které padá a umírá, mi také říká, že se nemám bát opustit něco, co nenese ovoce, postoje a přístupy, které vedou do slepé uličky. Mohu je nechat padnout, přeneseně umřít, abych mohl vyvinout něco nového. Když najdu odvahu přiznat své vlastní slabosti, umožní mi to začít skutečně vzkvétat a rozvíjet další dary a talenty, které byly do té doby zanedbávané. Možná bude nutné pohřbít staré projekty, o kterých dlouho sním, aby byl prostor pro nové, realističtější plány.

Nechat padnout zrno do země může také znamenat umět si odpouštět, umět uzavírat minulost, nechat ji umřít, zanechat vše, co člověka dlouhou dobu zatěžuje. Může to znamenat také zapomenout na staré časy, neuvíznout v minulosti a neoslavovat minulost, která sice mohla být lepší než přítomnost, ale nám se už nevrátí. Máme akceptovat přítomnost a hledět s nadějí do budoucna. Můžeme také pohřbít své předsudky o Bohu, o jeho příkazech, o bližním a umožnit nové setkání a nové vztahy.

Nakonec můžeme pohrbit své předsudky o Ježíšovi a jeho údajné kontroverzi. A pokud nenajdeme jasnou odpověď na otázku, komu vlastně odpověděl těmi slovy o pšeničném zrně, nelamte si s tím hlavu, protože se ta slova přece jen týkala Řeků, učedníků, a stejně tak se týkají i nás. A díky Bohu za ně, jelikož nás povzbuzují, abychom zvedli hlavu a kráčeli dál, protože nás čeká budoucnost s novým životem. Bůh chce, abychom vzkvétali a nesli ovoce, pod vedením a mocí Ducha svatého. Amen